

דף 1 עמד 1

סודי

מנסורה אל חיט

יומן

17.7.1948

מנסורה אל חיט

יומן מס 1

5.8.1948 - 17.7.1948

היומן הזה מכיל 20 דפים חתומים על ידי ומסומנים 1מ- עד 20

המא"ז

יצחק עדר

דף 1 עמ 2

יום שבת 17.7.1948

אחרי התקפת אוויר אור ליום ו' 16/7 החליטו על "משטר מים" חמור. לא חל שינוי במצב אספקת המים, יש מלאי ל3-4 ימים, בשימוש מצומצם. המחלקה הצבאית שהייתה פה מאז 1/7 הוחלפה עם מחלקה של חי"ם צפת בפיקודו של מ"מ אברהם – עליו תיכף.

הסידורים הנחוצים לעבודה במטבח_ במשך היום הפציצו מטוסים ישראלים פעמיים את הביס משמר. לתצפית יוצאים רק לעמדה מס. 8. יתר התצפיות נעשות על ידי הצבא וכיתות ה"ביזר" (עמדות 2-4-6).

אנשים לא במקום: יוחנן ט. (עניני טרקטור). יואל (טנקר חדש). חווה ק. ורדה (כביסה)

חולים: נח ש.

קבלו אוטו מהצבא להובלות עד תיקון הטנדר. נוסעים קבוצות קבוצות להתקלח בראש פינה. ב 1800: נתקבל מברק על מינוי יצחק עדר כמא"ז מנסורה ושהמא"ז חיים סנדלר צריך לחזור למענן הנפה. שאול פ. מבקר לפני צאתו לאנגליה

יום א 18.7.48

0100 יוצא במחלקה לסיור – הטרדה לתל 223. מטרידים את משלטי האויב 243. אנשי המחלקה השתכנו בדוררה לפני קו העמדות ומפריעים לשמירה. יש להעביר אותם למקום אחר.

0600 – 2 כיתות ה"ביזר" עוזבים. בא כיתה "ביזר" אחרת. הם תופסים עמדה ליד מס. 3. מציבים אותה אנטי אווירי

דף 2 עמ 2

התצפית מס 6. מס 8

עובדים: בגדר. שיפור עמדות בשקים. הקמת מחסן אבנים בדרך שמוביל צפונה לפני עמדה מס. 2..
תעלות אנטי אוויריות במחנה ולפני המטבח. הקמת מטבח.

אינגה מתחילה ללמוד "קשר" מהקשרים שעומדים לרשותנו באיזור. יש פה מכשיר "19" וטלפון.

שלחתי לאורן 1. בקשה דחופה למדריך לבחורות ולמקלע "שפנדו"

2. למילוי מלאי: 400 כדורים. רובה – 100 סטן 9 מ"מ

הביאו 1 מ"ק מים ונסעו 20 אנשים להתרחץ. המחלקה סיירה היום לטובה ולמשלט 203. אחרי הצהריים עברו 2 אווירוני האויב לכיוון טבריה וחזרו אחרי 1/2 שעה. לפי פקודת המפקדה נתתי הוראות לאנשי העמדות לא לפתוח באש רק כשפותחים עליהם באש. השתרר שקט לאורך כל החזית עד כמה שאנחנו יכולים לשמוע. קבלתי מברק שמודיע על אישור מכסת מוקשים למיקוש מעברות הירדן. התקשרתי לפי ההוראות עם מפקד המחלקה הצבאית כדי להשיג חבלנים ותוכנית מיקוש. קבלנו 1000 שקיקי חול לביצורים.

אינם בבית: יוחנן ט. יואל חווה ק. ורדה

חולים: נח. דויד ב

יום ב 19.7 48

לפנות בוקר נשמעו רעמי תותחים מכיוון צפון. בגזרה שלנו שרר שקט גמור. עובדים במילוי שקי חול לעמדות. מתחילים גדר שלישי לפני עמדות 4, 5. חופרים תעלות אנטי אוויריות. במחנה מתחילים להקים את המטבח.

דף 2 עמוד 2

תצפיות במס 6,8 ראו תנועת ערבים בגבעה מולנו 20962641 (משלט 147). גם לכיוון משלט 243 (20682679). נסעו לצפת לקבלת רהיטים מהפיקוח על הרכוש הנטוש של האויב. גם היום אחרי הצהריים יצאה המחלקה הצפתית לסיור לכיוון דרום אלא הם הוחזרו תיכף על ידי פקודה של מטה עודד שהחזיר אותם לצפת. נשאר 2 קשבים וה"ביזר" שהם כל הכוח הצבאי במקום.

היום לא הגיעו לגמרי מים. האוטו שנסע להוביל עמד 4 שעות בראש פינה וחכה למים. בפעולת הטיה באזור צפת מירון נהרג מ"כ אברהם כרמי. בחור שרק יום לפני זה היה אצלנו בתור סגן מפקד של המחלקה הצבאית הראשונה מהפעולה ב"אזאזיאת" (חזית כפר סאלד). אתמול בבוקר שבו השתתפו חברי כפר בבלום עוד לא יודעים שמות הפצועים וההרוגים.

התקשרתי עם אורן לדעת מה בקשר למחלקה להחליף את הצפתים. תשובתו: עוד לא יודע מתי שהם יבואו או אם יבואו.

חולים דוד ב. נח ש. לודוויג

חוץ מהבית: יוחנן ט. יואל. חווה ק. ורדה.

דף 3 עמ 1

20.7.48

על הגזרה שלנו שורר עוד שקט גמור

במשך שעות הלילה המוקדמות שמעו יריות מכיוון תל – אר – רומן (20622652) ומכיוון (וזזה בשעות הבוקר) צפת מלכיה.

תצפיות: עם יציאת הצבא אנחנו מקבלים את התצפית במס 6 שאנחנו העברנו אתמול לצבא בחזרה לדינו. צופים במס 6, 8

אני רוצה להכניס את השיטה של 6 שעות תצפית רצופים מקום ה-3 שעות שמקובלים עכשיו.

עבודת ביצור: עמדות. גמרו את שקי החול במס. 6. עובדים במס 5. בגדר לפני מס. 4 בחפירות אנטי אוויר. ממשיכים להקים את צריף המטבח. הצבא הקים חדר אוכל ארעי שנפל לנו בירושה.

מאז התחילה הפוגת האש ב' מתחילים קבוצות קטנות של איכרים ערבים להופיע על הצד הסורי של הירדן במרחק של 1/12 - 2 ק"מ. הבוקר אפילו התקרבה קבוצה בת 3 עד ל 350 מטר לירדן. התקשרתי עם מפקד תל - א - רומן (20622652) והוא אמר לי שכל זמן שלא עוברים את הירדן אין לפתוח עליהם באש.

1500 כיתת ה"ביזר" קיבלה פקודה לחזור לבסיסה ובזה אחרוני החיילים שהיו פה עוזבים. הם משאירים את ה"טלפוני- שדה" נגד קבלה ממני.

הייתי בראש פינה אצל אורן כדי לברר את ענייני מחלקה צבאית, מדריך, תחמושת ומיקוש אבל לא מצאתי אותו.

דף 3 עמ 2

הביאו 3 מ"מ מים. גם קבלנו מחיפה טנק סגור של 31/2 מ"ק וגם אוטו וזה פוטר כעת את בעית המים.

בתשובה על מברק ששלחתי למטה עודד בקשר לביאת חיילים אחרים ענו לי שכעת לא תבוא מחלקה אחרת. כתוצאה נצטרך לשנות את תכנית הגנת המקום שהיתה מבוססת על כוח צבאי בתור רזרבה הולמת (מ"ן).

סידורי שמירה: כדי להקל על האנשים הוחלט על קביעת 6 שומרים נייחים ומרכז שמירה ושומרת עובדת. השומרים מקבלים כל אחד גיזרה של 2 עמדות לצפות והם צריכים לשנות את מקומם כל שעה בערך. יקבלו ארוחה קלה בעמדה בלילה ובשעת הארוחה הזאת יתחלפו עם המרכז. בתור סיסמה פנימית קבענו: אילת השחר

אנשים לא בבית:

חולים נח ש. דודי ב. לודוויג

קבעו גם ועדת בטחון מורכבת מ 5 חברים:

יצחק עדר (מא"ר), ישראל ב.. יוחנן ה. צבי כ. דויד נ

יום ו' 21.7.48

אין מה להודיע על פעולות קרביות. שמעו יריות בודדות מכיוון משמר הירדן. גם אווירון בא לסייר. לא ידוע אם זה היה אויב או ישראלי

תצפיות: השיטה של 6 שעות איננה מתקבלת על הדעת בסידור החדש

דף 4 עמ 1

של 9 שעות עבודה ביום ולכן סידרו 4 אנשים לכל התצפיות. 2 לכל מקום, שהם צריכים לסדר ביניהם את היום ואת ההחלפות לארוחות. גם הסידור הזה ישתנה בתוך זה שעומדים רק 71/2 שעות בתצפית בזמן שיום עבודה נקבע ל 9 שעות. צופים בעמדות מס 4, 8. נתתי פקודה להעביר את המקלע של המטה לקרבת עמדה מס 3 ולהציב אותו לגזרת הירדן (ביום) ולדרך (בלילה).

עבודות ביצור: גדר לפני מס 4. שקיות לעמדות מס 4, 5

תעלות במחנה.

באו לקחת את 3 הטלפוני שדה שהשאירו אתמול בטעינה שהם רכוש הגדוד. גבריאלי, רבינוביץ ועד הגוש מהנדס המים וקצין הביצורים הנפתי באו לבקר כדי לברר תוכנית הביצורים ויתר הדברים ההתיישבותיים. הוחלט לשלוח מחר (יום ה) אדם כדי למדוד את שטח המחנה כדי שיוכל לעשות את

תוכנית הביצורים על הנייר. קצין המודיעין של גדוד כרמלי בא לבקר וביקש שימסרו את כל האינפורמציה על תנועת האויב. הבטיח לנו עד 2 טלפוני שדה (יש לנו 3) וגם, אם ישיג את זה, משקפת.

ב' 12.30 ראו קבוצת עדרים במרחק 2 ק"מ עם 4 אנשים שירדו עד + 300 מ מהירדן. הם היו כנראה הבטחה ורועים אבל היות ואין משקפת לא יכולנו לקבוע אם היו מזוינים.

דף 4 עמ 2

עשו סיור עד למעין טובה כדי לברר את כמות המים. נתתי הבטחה של 2 אנשים, כתוצאה יודעים שהמעין נותן כ- 1 מ"ק לשעה.

מסרו על תנועת כלי רכב לכיוון משמר הירדן בשעות 0100

חולים: לודוויג, דויד ב. חוץ מהבית: .

הוחלט באסיפה לשלוח את בטי ש. ואת רודה כתגבורת לחדרה. הן נוסעות ביום ו

יום ה 22.7.48

03.00 קבלתי מברק מדרדרה: "למזכירות הבונים מנסורה. תבקרו אצלנו עוד הערב". שאלתי לברר את תוכן המברק שלא מובן. מסרתי להעיר את האנשים ב 06.00 ולא ב 0500 משום שאז הם עוזבים את העמדות עוד לפני אור היום.

שמעו 0600 יריות מכיוון כפר אראבא (סוריה) 21122628 וגם יריה בודדת לעבר המחנה. תנועת כלי רכב בלילה הייתה קטנה.

תצפית בעמדות 4/5 7/8. מסרתי אזהרה לאנשי התצפית על זה שקרה שהתקרב סיור שלנו עד כמעט לעמדה בלי שהתצפית הרגישה בהם.

עובדים: בהסואת חדר המטבח. טנק המים על המגדל. עמדות. גדר. גם בהקמת כל האוהלים שנפלו בזמן הסערה של אתמול. הסערה מאד הכבידה על השמירה היעילה. יש צורך להדגיש עוד פעם את החשיבות של הסוואת העמדות. רואים ביום שמיכות לבנות וכל מיני כלים מפוזרים על יד העמדות.

דף 5 עמ 1

היום נוסעות 2 בחורות לחדרה לעבוד במכבסה. גם הוחלט באסיפה ששתי בחורות מחדרה תחלפנה עוד משפחה שתחזור לשם.

בשעות הבוקר ושעות אחרי הצהריים נראה תנועת קוצרים וגמלים לאורך דרך העפר והעץ הבודד על משלט 147 (20962641) במרחק של 2 ק"מ. גם תנועת אוטומובילים הורגשה לאורך דרך העפר עד כפר שיאר – אל חיר פחנה (?) (21082640). בא חייל מחיל ההנדסה כדי למדוד את שטח המחנה לקביעת תוכנית הביצורים הסופית. הוא קיבל 2 אנשים שיעבדו איתו. עבודתו נמשכה היום ודי.

רשימות יציאה: פטר	חדרה	טיפול	15.7.48
1. לאה	חדרה	עוזבת	19.7.48
2. רבקה ק	טבריה	קופחת חולים	19.7.48
3. רינה	טבריה	קניות	19.7.48
4. רחל ג.	חדרה	חוזרת	22.7.48
5. בטי ס.	חדרה	חוזרת	22.7.48
6. יצחק ג.	חדרה	חופש שבוע	23.7.48
7. שרה	תל אביב	חופש יומיים	22.7.48

בוטל

יצאו: רחל ג. לחדרה.

שרה: לחופש של יומיים לראות את אביה

יוחנן ט. ואוסי : בענייני משק (טרקטור, הכשרת נהגים)

חולים: לודוויג

דף 5 עמ 2

ב 1945 התברר שלאויב יש משלט מולנו. הודעתי לפילון וזה המברק: " לאויב יש משלט או מחנה צבאי שנתגלה זה עכשיו לבטח בקואורדינטות 20962691 גבעה עם עץ בודד במרחק של 1 וחצי ק"מ ממנסורה. סיבות שהביאו למסקנה כזו: א) יומיים לפני התחלת ההפוגה נורו עלינו אש ממכונת ירייה. ב) הבוקר נשמעו משם יריות. ג) אוטו ניגש לשם פעמיים היום. ד) בשעות 1300 ו- 17.00 נראו טור אנשים מסיירים בשטח, הם הלכו במבנה קרבי.

הטלפוני שדה שקיבלנו לא שווים כלום. בכל אחד חסרים חלקים ובאף אחד יש סוללה.

לסידורי שמירה התאסף הועד הביטחוני ואחרי דיון הוחלט להשאיר את מספר השומרים על 6- אבל להדגיש את צורך העירות מצידם.

יום ו 23.7.48

בלילה לא קרה דבר.

(אין שינוי) עובדים במילוי שקים לעמדות 4. 3. גמר הגדר החיצוני. תעלות

תצפיות: בעמדות מס. 3. 7/8

ראו במשך היום הרבה תנועת עדרים וגם חושבים שראו מחלקה באימוני שדה. היה אי אפשר לקבוע בלי משקפת. לעת ערב קבלתי ביקור ממפקד גדוד 22 והוא הביא לי משקפת אמריקאית חדשה בהשאלה אבל שצריכה להשאיר אצלינו גם אם הגדוד 22 זז מראש פינה. מספר המשקפת 31208

דף 6 עמ 1

נסיעה לצפת לקבל רהיטים מרכוש האויב הנטוש

אנשים לא בבית: יוחנן ט. שרה. חולים :

קבלתי תזכיר מאורן בקשר להדרכת אנשים ומטווחים.

שלחתי לאורן (1) דו"ח תחמושת

(2) חו"ה אימונים יולי 1948

(3) תזכיר בקשר לסוללות וטלפונים

יום שבת 24.7.48

(אין שינוי)

שבת לאנשים

תצפית עמדות 3-7 עם משקפת הם מוסרים לי דו"חים על מה שרואים. ממחר אני אסדר מחברת לכל עמדת תצפית. בועדת בטחון אנחנו גומרים לא להשאיר מ"ן במערכת הגנה החדשה משום שכוחותינו לא מספיקים אז למלא את העמדות. את סידור השמירה משאירים כמות שהוא אבל בשבועות הראשונים יעשו 8 ימים כדי לדחות לאט את יום התחלת השמירה לשבת. נסעו אנשים ב"טרמפ" לכפר בלום בהסתמכם על האוטו שהיה צריך להביא את הכביסה לכפר בלום אבל קרה פנצ'ר והאוטו לא נסע. הם חזרו ב 21.00 בטרמפים שונים

אנשים לא בבית: יוחנן ט. שרה. חוה ק+ ורדה +רינה (כביסה)

חולים: דויד ב (קדחת)

דף 6 עמ 2

מאורעות היום: בבוקר תנועת כלי רכב בכביש משמר (רגיל).

תנועה רגילה של עדרים וצאן. גם קוצרים עם הבטחה של 1 או 2 אנשים שתופסים עמדות מאחורי סלעים ביננו והקוצרים.

על גבעה 20962641 בונים מין בית מאבנים .

0950 נדמה לתצפית 7 שהוא שומע חצוצרה.

10.00 יריות מכון דרום מזרח

1030 אוטו משא נוסע ממשטרת בית המכס לכיוון גבעת העץ חזר אחרי + - חצי שעה. שומעים גם קול פגז מכון הזה.

1225 אווירון כיוון דרום , טס מעל הכנרת. העדרים יורדים לירדן להשקאה.

1500 עשן סמיך מכון תל – אל רומן. אחרי בירור העשן בא מכיוון איילת השחר.

1515 טנדר נוסע לעבר גבעת העץ עד לחורשות במרחק של 3 ק"מ. מבחינים שם באוהלים , אנשים וסוסים (פרדות?)

1545 2 אוטומובילים למשמר מבית המכס

1745 מחליפים את התצפית על יד הירדן מקום שחולש על המעברה. אדם שומר או עובד שם מהבוקר השכם ועד חשיכה. (מחליפים אותו)

1815 קבוצה בת 5 איש יוצאת לסייר בשטח לפני גבעת העץ. חוזרים ב 1845

במשך הלילה שיירות קטנות לעבר משמר בסך הכל 15 + - מכוניות

25.7.48

0800 מין מסדר על גבעת העץ. 20 איש בלי מדים

דף 7 עמ 1

0900 יריות מכיוון דרום מזרח. מרחק גדול. רובה

יום א 25.7.19 אין שינוי

בלילה שקט.

עובדים: גמר הגדר. גמר סידור העמדות בשקיות אדמה. תעלות אנטי אוויר. בית כסא חדש

תצפית מס 3-7

ביקרתי בראש פינה כדי לברר עניינים עם אורן.

תוצאות הבידור: (1) החזקת המקום – רק אנחנו בכוחותינו

(2) מחלקה צבאית: לא תהיה עד פעולה

(3) תוכנית הגנת המקום: עוד לא מוכנה

(4) שמירה ותצפיות: יכולים לישון במיטות. השמירה ב 3 זוגות

(5) נשק כבד : טעון טיפול

(6) מיקוש: טעון טיפול. אין חבלנים

(7) טובה צריך לבוא לשם ח"מ. מתי??

8) תוכנית הגנת המקום : מסכים על סידור בלי מ"ן

9) מפה קבלתי אבל לא הספקתי לקבל אותה

10) סטאטוס צבאי: צריך לברר בחיפה

11) טלפונים צריך לשלוח חזרה לתיקון ולקבל סוללות.

בקרתי גם אצל המדריך הנפתי. הוא הבטיח לי מקומות בכמעט כל הקורסים שיהיו בזמן הקרוב (אם נוכל לשלוח)

דף 7 עמד 2

בקשר למדריך לחצתי הוא ישלח מדריך ואם אפשר את חיים פרובסט הנה לשבועיים....

קבלתי 600 כדורים גרמניים ו100 כדורים 9מ"מ בתור החזרת תחמושת שהוציאו באימונים ובהתקפה האווירית של ה 14/7

קבלתי מברקים: 1) בקשה לשלוח את הטלפון שדה לתיקון

2) על חופש ל 3 ימים לקשרים שנמצאים במקום

3) על ישיבת מדריכות (?) (כך במקור ש.ל.) של הקיבוץ המאוחד עם ישיבות שתתקיים באיילת השחר ב 27/7 בשעה 0800

דו"ת תצפית: תנועת כלי רכב למשמר לבית מכס וחזרה . עברו בערך 30 מכוניות במשך שעות הבוקר. תנועת עדרים וקוצרים.

1120 שיירה בת 11 מכוניות לכיוון משמר

1145 3 מכונות משורינות ממשמר לכיוון בית המכס

1200 17 מכוניות עם מכ. משורינות לכיוון משמר

1235 עוד 8 מכוניות מהם 1 טנק לכיוון משמר

1300 2 אנשים לא מזוינים מופיעים קרוב לירדן מולנו . הם מתחילים לעבוד בחפירה. החפירה היא בערך 200 מטר מהירדן בשטח אדמה לא מעובד עם אקוודוקט מעל. ייתכן שחופרים תעלות השקיה.

16.00 קבוצה בת 30 איש מופיעים מגבעה 21052636 והולכים לכיוון שטח ירוק 20972638. לא מזוינים

יתר הזמן התנועה של מכוניות בודדות על הכביש

דף 8 עמ 1

בלילה שקט.

אנשים לא בבית: יוחנן ט. דויד ב (חדר חולים מחנה מעבר ראש פינה). יואל. חוה ק. ורדה. רינה

חוזרים: פטר. שרה

באים: מיניק (חופש בלתי מוגדר ממטה עודד)

יוצאים: אלק (חופש שבוע לחדרה מטעמים משפחתיים)

יום ב 26.7.48 אין יותר סיסמה. (סיסמה רק בפעולות)

עובדים: גדר. סוף מילוי שקיות חול. שיפור עמדה מס. 7. עמדת מקלע על יד 8. עמדה שניה דרום. תעלות במחנה

תצפית: במקומות הרגילות (3-7)

העבירו את הטלפון לאוהל המטה. מתקשרים מזמן לזמן כדי לדעת אם הקן עוד בסדר.
מתברר שמברק מס. 3 של 25/7 הוא בקשר לפגישה של באי-כח המשקים מ מזכירות הקיבוץ
המאוחד באיילת השחר.

- 1) מאורן דורשים את 10 הרובים שקבלנו בהשאלה ב 12/7 בחזרה. אנחנו נשלח 5 רובים בזמן שידרשו אותם בפירוש...
- 2) הוחלט להמשיך את השמירה עד שבת. זה יתן לשומרים 11 לילות לשמור אבל זה יעביר את התחלת השמירות לשבת.
- 3) בקשר לקלקול באוטו מחליטים לחכות עם "משטר מים" עד הערב. בינתיים צריך להשתמש במימי טנק הרזרבה הקבור.

דף 8 עמ 2

- 4) הוחלט לפזר קצת אוהלים אבל זה בתוך הגדר הפנימי.
(1-4 דו"ח ישיבת ועדת בטחון של 25/7.
- 1145 הודיעו מתל אל רומן שהאויב תפס גבעה 283 . 20772665. ומסתבר שאנשים יורדים לואדי שהיון.
- 1200 יצאתי לבדוק את השטח וראיתי שעל הגבעה יש לפחות 8 אנשים ועל השביל 20642677 מביאים אנשים עד ודי שהיון.
- 1230 קבלתי מברק. האויב מתחפר בגבעה 223. אנו נגרשו משם באש. עליכם להיזהר מירי תגובתי. נתנו אזעקה.
- האנשים תפסו עמדות. תפיסת העמדות היתה בסדר גמור.
- 1300 תל אל רומן פותח באש ביזר ומרגמה "3 על 223.
- האויב לא עונה
- 1400 נותנים אות ארגעה. אני מציב עוד תצפית בעמדה 2. הועד בטחון עושה סיור לתל אל רומן ולגבעה אום – אל ליל 29732609 כדי לצפות על 223. מתברר שהאויב ירד לעבר המזרחי של רכס 223. התצפית על האויב אי אפשר אלא רק מסוריה. קשר אין חוץ מטלפון ובמחנה פילון הם גם כן לא יודעים איזה סידור שיש עם טלפון מנותק.
- במשך אחרי הצהריים עוברים 2 אווירונים אחד לצפון ואחד לכיוון דרום. תנועה קלה של אוטומובילים לאורך דרך העפר.
- 1715 8 אוטומובילים , טכסיס ז'יפים עוברים לעבר 243 וחוזרים

דף 9 עמ 1

- אחר כך אחד אחד
- 2230 השומרים שומעים רעש בדורה לפני השער ופותחים באש. יורים 6 כדורים. היות וזה אות מוסכם לאזעקה תופסים עמדות. אחרי 1/2 שעה נותנים אות ארגעה.
- יתר הלילה בלי מקרים
- מהבוקר אין מה לרשום. שמעו אש תותחים מכיוון עמק הירדן.
- אנשים לא בבית: יוחנן ט. אוסי. חוה ק. ורדה, רינה, יצחק ג, אלק
- חולים: דויד ב. יוסף ק. צבי ל.

יום ג 27.7.48

הלילה אחרי האזעקה, עברה בשלום

תצפית בעמדות 2, 4, 7

עובדים: בנין אבנים עמדה 5. תעלות קשר לצפון ולדרום. צפון: לאורך הדרך אנחנו נשתמש בתעלות אנטי אוויריות שהצבא חפר בשעתו. יחפרו רק עד האבן (עומק 40-50 ס"מ). דרום: לאורך קיר האבן הקיים בין המקלט למעון קטע דרום, משם תעלה ל-9 ול-7.

מאורעות היום: עשיתי סיור לגבעה חור טובה 20722547. לטובה חדשה, לחורבת טובה ולמעין טובה. חזרתי ב 1230. ביקר פה כרמלי מודיעין עם קבוצת סיירים. גם מוגי ביקר.

דף 9 עמ 2

דו"ח תצפית:

0810 אווירון 'דאקוטה' לבן עובר מכיוון מזרח. לא מזוהה.

1050 אווירון עובר מצפון לדרום. לא זוהה

1150 אוטו נוסע על דרך עפר מולנו לכיוון מכס

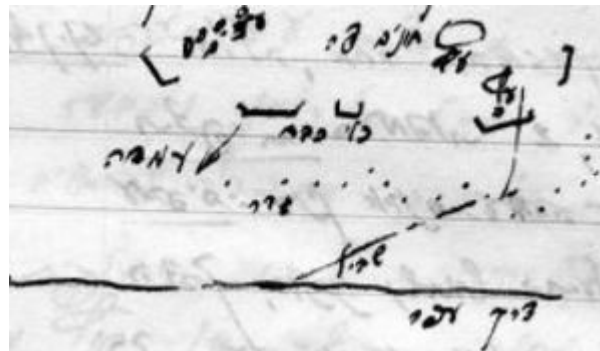
1330 תנועת אנשים על הגבעה 21012638

1435 תנועת אוטומובילים כיוון בית המכס

1630 שיירה של מכוניות כבדות מהם 3 טנקים בינונים נעים ממשמר ונעמדים בשטח צפונה מבית המכס.

1800 עוד שיירה של 7 מכוניות נוסעת ממשמר.

19.30 השמש השוקעת נותנת לנו לראות בדיוק את הביצורים על גבעה 2102638. רואים 4 עמדות עם שקי חול ועמדת מקלע או כלי כבד אחר (ראה שרטוט)

במשך היום תנועת עדרים וקוצרים

בלילה עד 2030 תנועה כבדה לעבר משמר מבית המכס

אחרי חצות תנועה של מכוניות מכיוון צפון. כנראה על שטח כבד לא סלול (לפי טרטור המוטורים)

לפנות בוקר אש תותחים מצפון.

אנשים לא בבית: יוחנן ט. אוסי. אלק. יצחק ג.

חולים: דויד ב. שוקי. יוסף ק.

דף 10 עמ 1

28.7.48 חזק ונתחזק

עובדים: תעלות קשר צפון ודרום. מחסום דרך

תצפית: עמדות 7/8, 3/4

יוצאת קבוצה בת 4 אנשים לעבוד בסימון קו המים מעין טובה ובתור הבטחה. יואל נוסע להכשרה בתור נהג לאילת השחר.

דו"ח תצפית: בשעות הבוקר ערפל.

0900 יריה בודדת מכיוון אל מאז'אמיא 21352637

0905 יריות מכיוון צפון

0915 יריות בודדות מאותו כיוון

0930 יריה מכיוון 21352637. 5 אוטומובילים למשמר

1010 מתברר שיריות 0905 ו 0915 היו על תנועה חשודה על גבעה 223 (20772665) ועל גבעה 230 (20732662) ויריות צלפים מגבעה 243 (20682579)

1135 3 כלי רכב ואופנוע למשמר

1245 3 כלי רכב למכס

1800 3 ערבים שעובדים על יד הירדן בחפירת תעלת השקאה עוזבים

2100 רואים מדורה על גבעת העץ. כנראה רועים. בלילה שומעים כל מיני התפוצצויות מכיוון מזרח עד 0700 אין מה להודיע.

כללי האוטו לא חוזר עד 2400 בגלל שהוא נכנס לקיר בנסעו בלי אור. אורי חוזר.

דף 10 עמ 2

יוצאים: יואל

אנשים לא בבית: אלק, יצחק ג. יוחנן ט.

חולים: דוד ב.

יום ה 29.7.48

מהלילה אין מה להודיע

עובדים: בתעלות קשר. מחסום. מטבח 0רצפה)

תצפית: 7, 4

סיכום של עבודת המודד. אין כמעט מפל מים 7"מ על 2"ק"מ. אזי 30 ס"מ ל 100 מטר זה לא מספיק כדי להביא את המים אלינו. ידונו במחלקת ההתיישבות על זה. כעת ממשיכים להביא מים באוטו. יהודית שורץ (כפר בלום) ביקרה

בראש פינה:

(1) הטלפונים לא יגמרו עד עוד 4-5 ימים. יודיעו לי לבוא לקבל אותם (מיקו)

(2) מפות: קבלת 2 העתקות 'ראש פינה' מהעותק 'חולתא'

3) שקי חול: קבלתי 10 שקיות

4) ביצורים: התוכנית תהיה מוכנה מחר. נקבל ג. ד העתקות על ביצוע התוכנית נצטרך להתווכח

5) האפלה: צריך להקפיד

6) כלי עבודה: צריך לקבל בנפה ואין להם

7) מיקוש: הם מבררים ומטפלים לקבל חבלן ממחניים.

8) כוונות למרגמה "ג אין

9) שפנדו : צריך עוד לטיפול

דף 11 עמד 1

10) המצב בכלל: מאז יום ג הכן (ועד הודעה חדשה)

נפגשתי עם מא"ז כפר בלום ומפקד חלסה (ישעיהו בירנבוים ופויקה). האוטו יש לו צרות צרורות עם הבטריות.

דו"ח תצפית: תנועת עדרים וקוצרים

0800 תנועת אנשים בגבעה 12638 638 כנראה מתאמנים

1030 על יד בית המכס אימונים של פצצות עשן. קבוצת אנשים ליד כל מקום עשן. אחרי גמר האימונים אי אפשר להבחין אפילו עם משקפת את המקומות השרופות. ז.א שלא שרפו עשב. יתר היום תנועה של מכוניות בודדות למשמר ולבית המכס

1430 אווירון של או"ם עובר לכיוון צפון – מזרח

בלילה אין מה להודיע. כנראה מתחילים הסורים להקפיד על ההאפלה בזמן נסיעתם בלילות.

בבוקר – אין מה להודיע

אנשים לא בבית: יוחנן ט. אוסי

חוזרים: יצחק ג.

באים: רחל ג. דבי

חולים: דויד ב

יוצאים את הבית: צבי אבן פז לגדרה באופן קבוע

דף 11 עמ 2

יום ו 30.7.48 חזק חזק ונתחזק

בלילה – אין מה להודיע

תצפית : 3-7

עובדים: גומרים מחסום דרך. תעלות קשר. שמים בלטות במטבח.

1) קבעתי סידור איך להתקשר עם עין גב באיתות ראייה. זה יעשה ב 1.8.48 בשעה 2200 בה יקבעו הפרטים לקשר ביום ומאז נקווה שהקשר ראייה יהיה ויפעל בסדר. הם לא ענו קודם משום שזה היה לפי ההוראות שקיבלו לא להתקשר לאף אחד מכיוון צפון. זה היה הואיל ולא הייתה אף נקודה או מקום ישראלי בטווח הראייה שלהם מצפון עד שהתיישבנו.

- 2) מחניים פנה אלי בפנייה בקשר לדני 'דקרים' (crowbars) שהם שלחו לנו לפני שבועיים לעבוד באבנים.
- 3) קבלתי הודעה לבוא לקבל את הטלפונים אחרי תיקון. 2 מהם בסדר והשלישי עד כמה שאמור בהודעה, יצא משימוש. אני שולח היום אחד הקשרים של מחלקת צפת כדי לקבל ולבדוק אותם בזמן הקבלה. לא קבלו את הטלפונים. עוד לא מוכנים. יום א או יום ב

תצפית היום:

- 1025 סיור יוצא לכיוון צפון כדי לברר מצב 223 ו 230
- 1035 קול תותח (?) נשמע מכיוון צפון הרחוק (דן- דפנה)
- 1110 אווירון אדום (דאר?) עובר לכיוון צפון
- 1145 אחד הסיירים חוזר. אין לו מה להודיע. יתר הסיירים עברו דרך שדות תל אל רומן 20622652. לא מצאו סימני התבצרות של האויב בגבעה 223 או 230
- 1400 אוטו כבד ממשמר לכיוון גבעת העץ. נוסע עד כפר מולנו (ספאר אל חרפנה- 20182640).

דף 12 עמ 1

- 1505 אוטו משורין נוסע מכפר (חורבה) סואייה 21252652 עם אנשים נוסע לכיוון דרום, עומד מזמן לזמן, נעמד בחורשות של 21082630. האנשים יורדים למשלט 21012638
- יתר הזמן תנועה בודדת על כביש דמשק לשני הכיוונים. עדרים וקוצרים לילה – אין מה להודיע

כללי: 1) משה ב"ח. שלום נ. מבקרים. צבי אבן פז נוסע. יוחנן ט. חוזר

- 2) האוטו נוסע לכפר בלום לזיפזיף. נסעו איתנו לב (נהג), אוסי, דויד נ, צבי כ, שמואל. עד 2200 לא חזר. אני מתחיל להזעיק את ראש פינה.

2330 מקבל מברק מאורן: 'למה מנסורה לא לקח מצרכי האוכל הבשר מתקלקל'. האוטו עוד לא הגיע לראש פינה. שולח מברק בהול לכפר בלום לדעת אם האוטו יצא משם ואם לא למה לא הודיעו

2430 מודיעים שמסרו את המברק ושלא יהיה תשובה עד 0400

חולים: דויד ב. ורדה. צבי ל.

אנשים לא בבית: אוזי, לב, צבי כ, דויד נ, שמואל, אלק

חוזרים יוחנן ט

דף 12 עמ 2

שבת 31.7.48 אין שינוי

בלילה אין מה להודיע. האוטו שלנו הגיע ב0300 לראש פינה. האנשים יצאו חוץ מלב, ברגל הנה. הגיעו ב 0500. סיבות המעצר בדרך הוא שהאוטו מתחמם ועומד. צריכים אז לחכות עד שהוא מתקרר. לדחוף אותו משום שאין בטריה. ארך 5 שעות מכפר בלום לראש פינה (לא כדאי יותר להשתמש בנסיעות ארוכות יותר מלראש פינה).

עובדים: תעלות קרב

תצפית 3-7

קבלתי: 1) תוכנית ביצורים (סכמה). נצטרך עוד להתווכח על מה שנקבל או שנבטל בתוכנית. על ביצוע צריך עוד לדבר מי יעשה ואיך

2) רשימת חומר הדרכה בנפה

3) בקשה לרשימה להחלפת ציוד שנשבר בקרב. לנו נאבדים על ידי הצבא (דויד מטל) תרמיל גב גדול (חיים ס) מחסנית סטן (חיים ו.) ומטען סטן שנשבר.

4) רשימת הסימנים של התחנות לאיתות ראייה בחטיבה

דו"ח תצפית: 0730 יריות בודדות מכיוון משלט מולינו 21012688

0830 שומעים ירייה מכיוון תל אל רומן

1015 2 מכוניות קטנות נוסעות על דרך עפר מולינו מדרום לצפון

1030 תנועת כלי כבד (3) בודדות בכיוונים שונים על כביש דמשק

1040 אווירון דואר עובר כיוון צפון

1100 2 ערבים עם חפצים שונים מתקרבים לירדן

דף 13 עמ 1

על השביל המוביל למעברה 20882652

115 רואים אותם אנשים בואדי קטן על יד הירדן מולינו 20982638 והם מתפזרים שם (לעבודה?)

1130 תנועה באום אל ליל. מתברר שזה הביקור של יצחק חנקין עם ההייבים שלו (יודיעו לנו על זה)

1530 ערבי עם חמור (לא רואים ציוד) עולה מהמעברה לסוריה. הוא עבד על השטח על הירדן מולינו.

1545 3 ערבים מזוינים עולים מהמעברה. יורים כדור אחד. הם תופסים מחסה בין הסלעים.

16.05 אחרי זמן מה התקדמו אחד אחד בקפיצות. היו כנראה חיילים של ההבטחה לפועלים

1640 2 מהם התקדמו לגבעת העץ. 1 הלך לשוטט מולינו.

1645 תנועה גדולה על המשלט מולינו. אנשים מצטופפים על יד העמדה הקדמית. חבל על ההפוגה. הם מהווים מטרה בולטת

2015/30 אוטו נוסע לכיוון המשטרה על דרך עפר מולינו

לילה שקט

0500 יריה בודדת מהמשלט מולינו לעבר המחנה (כדור שנפלט?)

כללי 1) באו לבקר מטעם הפיקוח על רכוש האויב בקשר לקצירת הדורה. גם אז באו יצחק חנקין עם 3 מההייבים שלו כדי לברר איזה שטחים שלהם ואיזה לא. סמכנו שכל זמן שאין מפות של הק.ק.ל אין אף אחד שיוודע בדיוק את הגבולות. מקבלים את הרשות לקטוף או לקצור כל מה שיכולים בלי התשלום המקובל של 1 לא"י לדונם

2) באו לבקר מטעם החבלן הנפתי (חיים. משגב עם) הם ביקרו

דף 13 עמ 2

על השטח וקבעו שרוב השטחים לא ראויים למיקוש ושהם לא יודעים למה שצריך למקש. דרום: כל זמן שאין צינור מים אין מה לחשוב על מיקוש. מזרח: אין צורך והמעברה לא רואים אז לא יכולים למקש. הם יכולים פרק אותם בלי שנדע אפילו. צפון: היות וזה שדה פעולה לסיורים אין למקש. ידברו עם אורן ויודיעו את התוצאות.

3) שלחתי 2 דקרים שקבלתי ממחניים לעבוד בסלעים בחזרה. מסרו אותם לארקו מא"ז פנים, מחניים.

4) יש שמועות שאו"מ יבקר במנסורה כי קבעו ש223 שייך ליהודים ושהם יכולים לעלות לשם. אני מקווה שנראה את היום הזה. זה יתן לנו מנוחה מהתקפות מצפון ונוכל להוריד את התצפית צפון ולהעביר אותה למס. 6

אנשים לא בבית: אלק

חולים: דודי ב

אסיפה: מחליטים על יציאת יוחנן ט. לקניית כלים. שמעון להכשרת טרקטור.
ועדה מרכזת: מחליטה על יציאת צבי ל. להכשרה לכשימצא מקום בשבילו. לודוויג הכשרת
אוטו בזמן ששמעון חוזר. דויד ב להבראה לחדרה אחרי קדחת. זאב פ. יבוא למנסורה. יוסף
ס. גם כן

דף 14 עמ 1

יום א 1.8.48 (אין שינוי)

אין מה להודיע מהחזיתות. בבוקר נשמעה יריה בודדת מהמשלט מולינו 21012678

עובדים: תעלות קשר

תצפית 3-7

שמירה: החליפו את השומרים . מרכז שמירה: דוד נ

- 1) קבלתי תזכירים בנידון (1) קונצרטיונות- לא להשתמש רק במקרים דחופים
- 2) גידור שדות מוקשים
- 3) ניקוי נשק
- 4) החזרת נשק שנאבד בפעולה
- 5) מציאת נשק
- 6) לוח כיוון למרגמה "3" (נתתי לחיים ס)

2) קבלתי קשר עם עין גב בשעה 2200 לפי סידור שנקבע על ידי מטה עודד. קשר. שלחתי
מברק: נתקשר אתכם באיתות ראייה ביום 1.8.48 בשעה 2200 מנסורה הבונים קואורדינט
20812644. קריאה אט. הקשר היה די טוב אבל בגלל המרחק היה קשה מאד להבחין בין
קו לנקודה. נתקשר כל יום ב 2200. ביום אי אפשר אין להם הליוגרף.
3) יבקרו מטען ה"בזרים" בקשר לתפיסת המשלט 223 ע"י האויב

משלט 223: בבוקר תפסו אנשים , כנראה אויב את משלט 223. הם התחילו להתבצר חפרו
עמדות על ידי התפוצצויות. הודיעו לפילון ולא קבלו קשר במשך שעותיים. הודיעו 3 פעמים

דף 14 עמ 2

בשעה 12.30 הודעות : לפתוח באש מרגמות אם לא אקבל הוראות. באה תשובה ב 1300:
הם התבצרו שם לפי פסק או"מ על הגבולות. אני משתדל להתקשר עם אורן כדי לקבל
הוראות מיוחדות . לא קבלתי עד עכשיו (2330) . לעת ערב 1900 יורדים 5 אנשים מ 223
לכיוון השטח הקצור לפניו 500 קדימה לכיוון אלינו ונעלמים מאחורי רכב. אנחנו לא רואים
אותם יותר.

פרה: בבוקר עברה פרה את הירדן והופיעה עד לגדר ואחר כך ברחה לכיוון צפון . יצאו 6
אנשים בחיפוי מקלע לחפש אותה. לא מצאו שום דבר וחזרו (1100).

לרגל מצב תפיסת משלט 223 הונהג מצב הכן חמור במחנה. האנשים ישנים על יד העמדות לפי
מוצב מלחמתי. המטה ישן בבגדים במקומותיהם או במקלט.

יצאו: יוחנן ט (טרקטור. כלים). שמעון (טרקטור). משה בן חיים (ביקור). שלום נ. (ביקור). יוסף ק
(נעליים אורטופדיים)

באו: צבי schcarih (ביקור) אלפי (ביקור)

ביקרו: דבורה (כפר בלום). יואל (מההכשרה באילת השחר)

חזרו: אלק חולים: דויד ב

דף 15 עמ 1

דו"ח תצפית: עד 1030 תנועת אנשים לפני משלט לפנינו

1100 התפוצצויות מכיוון משמר (223)

1130 6 כלי רכב על דרך עפר לכיוון בית המכס

1135 יריה בודדת מהמשלט לפנינו

1230 נשמעו 3 צרורות מכיוון משמר (?223)

1235 אווירון לכיוון דרום

1300 3 כלי רכב לכיוון בית המכס

1305 + 1330 התפוצצויות מכיוון 223 (עשן)

1515 התפוצצויות 223 גבוה מהמשלט לפנינו

1545 5 אוטובוסים נעמדים לפני המשטרה

1600 האנשים על 223 מסתובבים בגלוי

1700 אנשים עולים מהירדן אם בשביל במעברה (באים מ 223?) בלי נשק

1715 7 טנקים משוריינים כבדים נוסעים לכיוון בית המכס.

1800 התפוצצויות מ 223

1830 סיור של 5 6 אנשים מ 223 לשטח המעובד לפנינו בערך 500 מטר יותר קרוב אלינו . יוצאים

משדה הראיה מאחורי רכס של גבעה קטנה

1845 5 אנשים מופיעים על השביל של המעברה (יתכן שהם הסיור של 223)

1900 התפוצצויות צבא

20.05 2 יריות מכיוון משלט לפנינו

דף 15 עמ 2

2300 2 שיירות גדולות לכיוון משמר מבית המכס בלילה. שקט. אין מה להודיע

בבוקר אנשים מסתובבים על קו הרקיע בין 223 ודי שהיון וגם על 223

יום ב 2.8.48

לילה: אין מה להודיע

תצפית 2.3.7

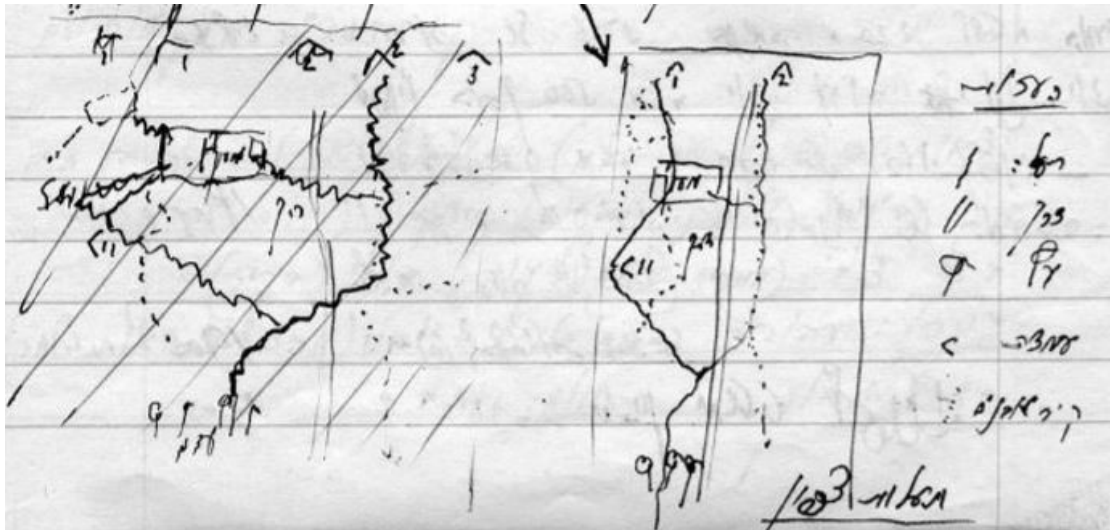
עובדים: תעלות קשר. דרום : חיברו מס 9 למחנה . עובדים בחיבור של מס 8 למס 9 (דרך החושות)

צפון מחברים מס 11 עם הדרך דרך העצים. התעלה ממשיכה אחר שהיא עוברת את הדרך לצפון על

יד קיר אבנים ישר למספר 2. על יד .. צפון הולך תעלה מערבה לחושה עובר את החצר ויוצא דרך

הקיר לכיוון מס 1. ממס 11 התעלה עולה לחושה להתקשר עם מס 11 דרך המעון צפון. לפי סכימה.

יש סכימה

דף 16 עמ 1

- 1) ראינו אוטו שהביא חייל לחור טובה 20732847. מבחינים בחייל בתוך מדים. יש לו רובה. הוא נעלם מאחורי קו רקיע. מתברר אחר כך שזה הבטחת הקוצרים של החושלים (ג'יב יוסף) שבאים לקצור דורה. אנחנו עולים לשם ומסבירים להם שהם קוצרים את אדמותינו. הם מסכימים ללכת ואנחנו מביאים אותם לכפר ז'חולה. אחד מהם נוסע איתנו כדי לברר בראש פינה במשרד של רכוש אויב.
- 2) הייתי בראש פינה כדי לברר את הדברים האלה:
 - 1) תעודת מעבר: מעתה אני מקבל אותם בארון ומחלק אותם ואני אחראי לשימוש הנכון שלהם
 - 2) צבא: אנחנו לא נקבל צבא כדי להגן על המקום. יש תוכניות אחרות לצבא
 - 3) חסר טקסט
 - 4) סוללות איתות ראייה: אלי פרסר איננו. צריך לחכות
 - 5) בקשר לחוסר תיאום בטלפון אתמול והיום הבאתי את זה לדעת קצין הקשר שהוא העביר את הענין לבירור בחטיבה. גם מתברר ששני החיילים שחוננים אצלנו לקשר צריכים לעבוד על מכשיר 19. כעת מצב הקשר הוא: טלפון: הפעמון לא בסדר ואני לא יכול להתקשר איתו וצריך להביא אחר רדיו חלש- והרדיו של תל אביב /רומא מקולקל
 - 6) טלפונים: קבלתי 2 טלפוני שדה בעד השלושה ששלחנו לתיקון. אני אקבל את השלישי בעוד יומיים
 - 7) תחבורה: אין מה לסדר. הם שלחו אוטו מראש פינה

דף 16 עמ 2

- 8) מיקוש: אין מה לדבר על זה עד שיגמרו את קו הצינורות ובצפון לא יכולים מטעמי תנועת הצבא
- 9) קירות:
- 10) בולדוזר אנספלד לא היה בראש פינה. זאב לא יכול לעשות שום דבר בלי הסכמתו
- 11) קומפרסור
- 12) כוונות למרגמה "3" קבלתי כוונת פרימיטיבית. זה בעצם חתיכת ברזל עם פלס מים
- 13) אנטי אווירי צריך להכין תוכנית ולהזמין. זה על חשבון המשק
- 14) עוד נשק. מטפלים. יכול להיות שנקבל מדוכה. מרגמה "2": אין סיכויים כעת. עוד שפנדו: אין להם
- 15) מפה. קבלתי מפה של טבחה עם משטחים דרומה ממנסורה
- 16) אימונים: דברתי על השגת מדריך והוא הסכים לשלוח מישהו. כעת יש קורסים לכל מיני דברים. הסכמנו שאנחנו צריכים לשלוח אנשים לקורסים הבאים במשך השבועיים הבאים:

- (1) מרגמה "3: איש 1 במקום: כפר סולד זמן 8-10 ימים
- (2) חבלה 3 או 2 איש 12 יום
- (3) מ"ג 1 2-3 ימים
- (4) מ"כ 1 חודש
- (5) חובשים 1 צפת 14 יום
- (6) אלחוט 1 21 יום
- סה"כ 6 או 7 איש

דף 17 עמ 1

(17) ניקוי נשק: אין להשיג פלנליט בכמויות מספיקות. כשתהיה להם הם ישלחו.

- (3) ביקר פה המדריך הנפתי והוא דיבר עם מינקי והם פסקו שמינקי יהיה המדריך במקום והוא יאמן את האנשים על המקום. התוכנית שלנו היא שהוא יאמן קבוצה קטנה במשך 2-3 שעות אחרי הצהריים. הם יגמרו 1/2 שעה יותר מוקדם ויתאמנו עד 6 וחצי. אנחנו רוצים להתחיל מחר, יום ג 5/8 בהגשמת התכנית הזו.
- (4) הטלפון התקלקל במשך היום שלחתי קשר אחד לתל א רומן כדי לקבוע שעות האזנה על הטלפון
- (5) היה פה קצין התיכנון ? של כרמלי . הוא בא לבדוק את מקום האויב בסביבת 223. אני ראיתי העתק מפה של או"מ עם קווי החזית פחות או יותר מסומנים. לפי זה האויב יושב איזה מאות מטרים מ 223 על רכס קטן באותו גובה. הוא הקים שם אוהלים והיסווה אותם טוב ומתבצר שם. אנחנו העברנו סיורים ל 223 לקבוצת אנשים . יושב על 230. יש תוכנית להעביר 223 לגמרי ל 230 כשזה יעשה זה יקל מאד עלינו . בזה שייתן לנו משהוא מצפון . עם התיישבותנו במנסורה התקדם קו החזית והמשלטים שהיו הם יותר מידי בעורף
- (6) אנשים לא על המקום: יוחנן ט. שמעון
- (7) נוסעים: אלפי. צבי (ביקור)

דף 17 עמ 2

- חולים: דויד ב.
חזרה: יוסף ק
דו"ח תצפית: 0730 אנשים אל אום אל ליל. מתברר שהם קוצרים מקבוצת החושלים בבוקר תנועת קוצרים ועדרים מעבר לירדן
 0930 התפוצצויות לכיוון משמר (223)
 1020 מספר אנשים מתקרבים מעבר לגבעת העץ עד למרחק 100 מטר מהירדן. לא רואים נשק. חוזרים
 1215 התפוצצויות על 223
 " 1240
 " 1300
 " 1315
 " 1330
 1415 כלי רכב בודדים על כביש לכיוון מכס
 1730 2 אווירון אחד רגע אחרי השני לכיוון צפון מזרח, צבע אדמדם. לא רואים סימני היכר.
 1800 התפוצצויות. תנועת אנשים על 223
 1915 אווירון לכיוון דרום. אין סימני היכר. טס גבוה
 1930 2 כלי רכב עוברים בדרכ עפר לכיוון מכס.

יום ג 3.8.48

לילה. אין מה להודיע

תצפית: 7- 2/3

דף 18 עמ 1

עובדים: תעלות קשר, דורה (אחרי המקרה של קציר ע"י אנשי החושלים)
אימונים: רובה: שרה, רודה, ורדה, שילה, בטי ש, תרצה, מאמן: מינקי. 2 שעות. טעינה,
פריקה התקדמות, כיוון
כללי: 1) ביקר ממונה על ההסוואה. יש לו תוכנית לכיסוי העמדות (הסוואה אנטי אווירית)
ותעלות קשר. גם תוכנית לבנין עמדות סרק ותעלות וכו'. (זה יש להשאיר עד סוף חפירת
התעלות).
2) באו לבדוק את הטלפונים והרדיו
3) קבלתי: א) תזכיר בנוגע לשימוש במסלול תעופה לאווירונים ואיסור מעבר מכוניות
ב) תזכיר על הוצאת ופעולה של הפקודה לגידור שדות מוקשים
4) חיים ס. נוסע לקורס ל 8 ימים בכפר סולד מרגמה
5) קבלתי הודעה על קורס ל מ"ג 34 בכפר גלעדי ביום ה' 5/8 שיערך 8 ימים. (מברק). יוסף.
סדרו קו טלפון בין תצפית צפון והמקלט. יסדרו אותו דבר גם בדרום.

דו"ח תצפית:

1000 אוטו על דרך עפר לכיוון המכס
1045 עוד אוטו באותו מקום
1200 יריות מכיוון משמר
1330 משורין נוסע ממשמר למשטרה

1345 קבוצת אנשים יוצאת מהמשטרה ומתאמנת על השטח

דף 18 עמ 2

1410 3 מכוניות עוזבים את המשטרה לכיוון בית המכס
1545 2 מכוניות, יתכן משוריות, אוטובוס בכביש לכיוון משמר
1600 מכונית על דרך עפר לכיוון משלט לפנינו
1800 2 אוטובוסים ו 2 מכוניות נוסעים מהמכס למשטרה. אחר כך ממשיכים למשמר
2010 יריות מכיוון תל א רומן
2430 3 יריות מכיוון טובה הישנה 20762642
0330 היריות מכיוון תל אר רומאן

אנשי לא בבית: יוחנן ט. שמעון
באים לבקר: חמדה (כפר בלום), רחל ב.
חולים: חיים ו. ראובן, דוד ב

יום ד 4.8.48

בלילה יריות בודדות מתל אר רומן לכיוון חרבת טובה

תצפית: 3-7

עובדים: תעלות קשר צפון, קיר קשר בין 8-9 בדרום. דורה

כללי: נסעתי לשמר ברג'את כדי לראות איך שקומפרסור עובד. מתברר שקומפרסור הוא כלי שעוזר
אבל לא עושה הרבה. אם רוצים לפוצץ אז זה טוב אבל להוציא זה לא יכול. זה קודח חורים או אם זה
אבן בזלת רקובה אז הוא עובד טוב. צריך אנשים פחות או יותר מאומנים לעבודה הזאת. המחירים
הם גבוהים מאד. נפגשתי עם מרים של ועדת הבטחון של הקיבוץ המאוחד (היא

דף 19 עמ 1

נתנה לי טרמפ מחלסה לכביש כפר בלום) היא רשמה 3 שמות של אנשים שבאים בחשבון לקורס
אלחוטאים, כדי שהיא תוכל לסדר לנו מכשיר קו. בענין הקומפרסור היא אמרה שהיה ברור מראש
שצריך קומפרסור אצלנו.

קבלתי הודעה שקורס לחבלנים מתחיל ביום ו 6/8 בבית לחם ע"י נהלל. יש לי מקום אחד. על האדם הזה לנסוע ל 12 יום עם ציוד ונשק פרטי וגם עם תעודת מעבר.

יוסף ר. יסע מחר לקורס השתלמות למ"ג 34. ומחליטים לא לשלוח אדם לקורס החובשים. כשאומרים שצריך יש להתחשב עם מה שעוד אין לנו בכלל ועם מה שנוכל כבר בדוחק להסתפק.

דו"ח תצפית: בבוקר תנועת עדרים. קוצרים

כל מיני תנועות אנשים וסלים על המשלט לפנינו

1200 מכוניות גדולות (1 זחל +3) נוסעות על דרך עפר עד הגבעה של המשלט לפנינו שם יורדים אנשים ומתחילים לפרוק כל מיני ארגזים וחפצים. אחר כך נוסעים לפרדס זיתים בערך ק"מ דרומה מגבעת העץ 20952646 שם יורדים, מתפקדים ונכנסים כנראה לעמדות מוכנות מראש.

1230 הפרשים מתחילים להסתובב בחבורות קטנות של 2—3 אנשים. נראים כמסיירים

1300 2 קבוצות של 4 פרשים מסתובבים על השטח. יש יותר אנשים מאשר רגיל

1400 קבוצה בת 17 איש רוכבת על דרך עפר לכיוון משמר. מכונית שבאה עוצרת כדי לתת לעבור וממשיכה למחנה החדש

דף 19 עמ 2

יש יותר אנשים מאשר רגיל.

1515 2 קבוצות של 3 איש הולכים ליד הירדן

1530 מכונית באה למחנה החדש וחוזרת למכס

1745 מכונית חוזרת, ג'יפ נוסע מהמחנה למכס. המכונית עומדת על יד המכוניות של הבקר

1845 הג'יפ חוזר עם עוד אחד. רואים עוד 2 מכוניות על יד המחנה שכנראה הגיעו עוד בלילה הקודם

1900 שיירה בת 7 מכוניות ואופנוע (2 חצי זחל ג'יפ 1 +4) לפי מספר המכוניות שעברו נשאר ג'יפ או מכונית קטנה במחנה החדש.

2030 תנועות לפני המחנה החדש עד בערך 400 מטר מהירדן.

בלילה שקט.

אנשים לא בבית: יוחנן ט. שמעון. חוה ק+ ורדה+רינה 0כפר בלום. כביסה)

חולים ראובן. דויד ב

5.8.48

בלילה שקט

תצפית: 3-7

עובדים: תעלות קשר צפון. דורה. קצת יציקה (למקלחת)

כללי קורס מ"ג 34 יוסף ר. נוסע לכפר גלעדי ליומיים

ביקר פה קצין הקשר החטיבתי והנפתי. ביקור על ידי הקשר איתות ראייה

דף 20 עמד 1

ראיה. דיברו על טלפונים והבטיחו לי מרכזיה של 5 שמונח אצלם (נראה מתי שנקבל אותה). אמר שנקבל מ' 18 וגנרטור למילוי סוללות. צריך 3 איש למכשיר. 1 מתחיל ביום א ב"עין א" לעבוד על מורס והשניים האחרים יצאו לקורס של 21 יום (הראשון יוצא ל 10 יום) ביקר פה ה.ק.ק.ל לדבר על השטחים.

ועדת הבטחון החליטה לא לשלוח אדם לקורס לחבלנים מחר (יום ו). מחליטים על יצחק ג (זמני) יוסף ס. ואינגה להיות השלישיה שיעבדו ב מ. ק 18. מתחילים לחשוב על מועמד לקורס מ"כ שיהיה במשך השבוע הבא. יוסף ר. יצא לקורס למ"ג 34 ליומיים בכפר גלעדי. המכונית עוד פעם התקלקלה ועמדה בראש פינה. קבלנו בינתיים את הטנקר של נבי יושע (טנקר קטן של קוב 1) נשאלת השאלה אם נסדר את התחבורה לקבוצה מגויסת של כפר בלום שיבואו לבקר מחר.

דו"ח תצפית: בבוקר אין מה להודיע

0950 2 יריות מכיוון משלט לפנינו

1050 אווירון עובר לכיוון צפון

עד צהריים: תנועה רגילה של עדרים ורועים. פועלים עובדים על תעלת ההשקאה על יד הירדן

1345 תותח מכיוון מזרח. פגז אחד

יתר היום אין מה להודיע

לילה שקט

דף 20 עמ 2

0430 – 0455 יריות בודדות מכיוון משלט לפנינו

אנשים לא בבית: יוחנן ט. שמעון. רינה. חוה ק. ורדה. חיים ס. יוסף ר.

חולים: שמואל, ברני, דויד ב

היומן מס 1 נגמר ביום ב 5.8.48

מנסורה

יצחק עדר

מא"ז